

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

๖๐ปี มหาวิทยาลัยบูรพา
ศูนย์ประสานงานพิธีกรรมในชาติ
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 15
“โลกาภิวัตน์ ภูมิภาคอภีวัตน์ ท้องถิ่นอภีวัตน์: นัยต่อสังคมไทย”
(Globalization, Regionalization, and Localization:
Implications for Thai Society)

การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 15

โลกาภิวัตน์ ภูมิภาคอภีวัตน์ ท้องถิ่นอภีวัตน์: นัยต่อสังคมไทย
Globalization, Regionalization and Localization: Implications for Thai Society

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

๖๐ปี มหาวิทยาลัยบูรพา
ศูนย์ประสานงานพิธีกรรมในชาติ
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

The 15th National Conference 2015
on Political Science and Public Administration

การประชุมวิชาการ
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ

ครั้งที่
15

บทความฉบับเต็ม

โลกาภิวัตน์ ภูมิภาคอภีวัตน์ ท้องถิ่นอภีวัตน์: นัยต่อสังคมไทย
Globalization, Regionalization and Localization: Implications for Thai Society

จัดโดย

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

4

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

1. ศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลีम्मณี
2. รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ สมบูรณ์
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยันต์ ไชยพร
4. รองศาสตราจารย์ ดร. ชันว์วัฒน์ รัตนศักดิ์
5. รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ สามัคคีธรรม
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยากร หวังมหาพร
7. รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภวัฒน์กร วงศ์ชนวสุ
8. รองศาสตราจารย์ ดร. อัครกรณ์ วงศ์ปรีดี
9. รองศาสตราจารย์ ดร. โคทม อารียา
10. รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์
11. รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิท กังสนันท์
12. รองศาสตราจารย์มานิต สุทนต์กุล
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิศาล มุกดาภิรมย์
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พจนา พิชาติปัจจา
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตรี ดร. ณัฐกริช เปาอินทร์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภมิตร ปิติพัฒน์
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระ กุลสวัสดิ์
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชบง ชัยเจริญวัฒนะ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประไพร์ อภิชาติสกุล
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกษม เพ็ญพินันท์
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รงค์ บุญสุขขวัญ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศาสตรินทร์ ต้นสุน
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุระชัย ชูผกา

28. ร้อยตำรวจเอก ดร. วิเชียร ต้นศิริกงกล
29. ดร. นิติ มณีกาญจน์
30. ดร. เก่งกิจ กิติเรียงลาภ
31. ดร. ปิยะ นาควัชระ
32. ดร. วีระยุทธ พรพจน์ธนมาศ
33. ดร. ภัสนันท์ พ่วงเถื่อน
34. ดร. อนูรัตน์ อนันทนาธร
35. ดร. อมรทิพย์ อมราภิบาล
36. ดร. ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์
37. พันตำรวจโท ดร. ไหวพจน์ กุลาชัย
38. ดร. มาโนชญ์ อารีย์
39. ดร. จักร์ ไชยพินิจ
40. ดร. ชัยณรงค์ เครือนวน
41. ดร. สกฤติ อีสริยานนท์
42. ดร. ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
43. ดร. บุญรอด บุญเกิด
44. ดร. สกฤต อ้นมา
45. ดร. บุญเลิศ ของเพชร
46. ดร. สรชัย ศรีนิสานต์สกุล
47. ดร. สติธร ธนานิธิโชติ
48. ดร. โชติสา ขาวสนิท
49. ดร. ภัทรพงษ์ รัตนเสวี
50. ดร. ภัทราวดี มากมี
51. อาจารย์พงษ์ศธร แก้วมณี
52. อาจารย์ณัฐวัฒน์ กฤตยานวัช
53. อาจารย์จิรายุทธ์ สีม่วง
54. อาจารย์นพวรรณ พึ่งพา
55. นายปกรณ์ สัตยวณิช

การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด

The Analysis of Factors Effect on Success in the Thai Orchid

Entrepreneur Cooperative Ltd.

จอมภัก คลังระหัด¹ และศิริพร ลิ้มบุญสูง²

¹อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้ความหมายหรือนิยามของปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร และทำความเข้าใจถึงแนวทางการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือ ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาครและสมาชิกสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 ราย และผู้ที่ให้สัมภาษณ์เป็นเพศชาย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้วยของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ มุมมองที่โดดเด่นอยู่ 4 มุมมอง คือ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา

คำสำคัญ : ปัจจัยแห่งความสำเร็จ, มุมมองสำคัญ, สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย

Abstract

This research is Analysis of success Thai orchid entrepreneur cooperative ltd. The objective was to study the meaning or definition of the factors of success of cooperative enterprises Orchids Limited Samutsakorn, Thailand and understanding the guidelines that contributes to the success of cooperative enterprises Orchids Limited Samutsakorn, Thailand. The

subjects of study in this research. Chairman of cooperative enterprises Orchids Limited Samutsakorn, Thailand. The tools used in this research is in-depth interviews with key informants and three of those interviewed were male. Data collection issues Factor analysis of the success of cooperative enterprises with orchids in Thailand. The results showed that Factor of the success of the cooperative The dominant view is that the four perspectives Financial perspective Customers view In-process perspective. And perspectives on learning and develop the field.

Keywords: factors of success, a major, cooperative enterprises, Thailand orchids.

บทนำ

กล้วยไม้เป็น ไม้ดอกที่คนไทยรู้จัก ปลูกเลี้ยงและใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันมาเป็น ระยะเวลาอันยาวนานแล้ว ในระยะเริ่มแรกมักเป็นการนำกล้วยไม้มาปลูกเลี้ยงเป็นงานอดิเรก ต่อมา มีการ นำพันธุ์กล้วยไม้จากต่างประเทศเข้ามาและขยายพื้นที่การปลูกเลี้ยงกันมากขึ้น และมีการซื้อขาย กันในวงแคบๆ จนกระทั่งใน ปี พ.ศ. 2477 ได้มีการนำกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์ปอมปาดัวร์เข้ามา ปลูกเลี้ยง ผลปรากฏว่าเจริญเติบโตและให้ผลดี มีอายุการปักแจกันนาน และเหมาะสมกับสภาพ ภูมิอากาศในประเทศไทย ประกอบกับมีการให้ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับกล้วยไม้ ทำให้มีผู้สนใจ และปลูกเลี้ยงกล้วยไม้การค้ากันมากขึ้น ปริมาณและมูลค่าการส่งออกก็เพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้ม ที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันได้มีการจัดทำมาตรฐานกล้วยไม้ของประเทศไทยในสกุลสำคัญที่มีการ ส่งออกอยู่เสมอๆ เพื่อช่วยให้การค้ากล้วยไม้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น (นฤทธิ เจริญกิจประเสริฐ,2550)

ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกกล้วยไม้เมืองร้อนรายใหญ่ที่สุดของโลก มีมูลค่าส่งออกปีละ ประมาณ 3,000 ล้านบาทโดยส่งออกดอกกล้วยไม้เป็นอันดับ 2 รองจาก เนเธอร์แลนด์ และส่งออก ต้นกล้วยไม้มากเป็นอันดับที่ 2 รองจากไต้หวัน เนื่องจากประเทศไทยมีความเหมาะสมทางด้าน สภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศรวม โดยพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกกล้วยไม้เชิงธุรกิจได้แก่ นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สมุทรสาคร กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี และชลบุรี (อุกฤษ อาชวกุลพงศ์,2553)

เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549 เกษตรกรผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ใน 8 จังหวัด ประกอบด้วย สมุทรสาคร นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา และ กรุงเทพมหานคร ได้รวมตัวกันจัดตั้ง “สมาคมผู้ประกอบการสวนกล้วยไม้ไทย” นายพิษณุ ตำรายรัตน์ และนายสมบัติ ต้นเสถียร เป็นคณะผู้ก่อตั้ง วัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริม และพัฒนาอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ แก้ไขปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ของ

สมาชิก และทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งมีผู้สนใจเข้าเป็นสมาชิกกว่าพันราย คณะผู้บริหารสมาคมฯ ได้พิจารณาเห็นว่า สมควรจัดตั้งสหกรณ์กล้วยไม้ฯ เพื่อจะได้ดำเนินธุรกิจให้เกิดประโยชน์กับสมาชิกได้มากขึ้น ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ก็เห็นด้วย และได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ในเวลาต่อมา เมื่อวันที่ 4-5 มิถุนายน 2552 จังหวัดสมุทรสาคร โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดสัมมนาแนวทางการพัฒนาการผลิตกล้วยไม้ โดยระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากล้วยไม้ ซึ่งตามแผนได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ของผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นเรื่องเร่งด่วน นับเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ฯ (สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด, 2556)

จากความเป็นมาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบการประสบความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย เพื่อนำผลที่ได้จากงานวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในภาคธุรกิจและต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับนักวิชาการและนักวิจัยชาวไทยในการทำวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจถึงแนวทางการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก
ศึกษาและเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก คือ นายทศพล เจริญสุกใส ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาครและสมาชิกสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะทำให้สหกรณ์ดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ในอนาคต

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ เดือนมกราคม - พฤษภาคม พ.ศ.2558

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบความหมายหรือนิยามของปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร

2. รู้และเข้าใจถึงแนวทางการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร

แนวคิดทฤษฎีปัจจัยความสำเร็จ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามและเสนอมโนทัศน์ของ “ปัจจัยความสำเร็จ” อย่างหลากหลาย ดังนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สามารถควบคุมได้และปัจจัยวิกฤติที่มีอิทธิพลต่อความสามารถขององค์กรที่จะแข่งขันในตลาด การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไปและสภาพแวดล้อมอุตสาหกรรมด้วยเครื่องมือต่างๆ จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์หาปัจจัยสำเร็จที่นำมากำหนดกลยุทธ์องค์กรและกลยุทธ์การแข่งขัน (ชัยยศ สันติวงษ์, 2549)

ความสำเร็จทางธุรกิจ คือ การที่องค์กรธุรกิจสามารถทำงานได้ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และงานนั้นเป็นงานที่มีคุณค่า และมีคุณภาพสูง โดยในยุคอุตสาหกรรมผู้บริหารองค์กรนิยมใช้ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรวัดเชิงตัวเงิน (Financial measures) เช่น กำไรสุทธิ (Net Income) อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุน กำไรสุทธิต่อหุ้น เป็นต้น แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานเหล่านี้ถือว่ามีจำกัดมากเนื่องจากมิได้สะท้อนถึงการปรับปรุงความสามารถและทักษะความชำนาญของพนักงานต่อการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ๆ ซึ่งล้วนแต่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการอยู่รอดของกิจการในสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง (สำนักงบประมาณ, 2545)

แนวคิดของ Balanced scorecard

Balanced scorecard เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างรอบด้านในองค์กร โดยประกอบด้วย การพิจารณา มุมมอง 4 ประการสำคัญซึ่งเป็นที่ยอมรับและตีพิมพ์ในวารสาร Harvard Business Review ในปี 1992 โดยบุคคลที่มีชื่อว่า Professor Robert Kaplan และ Dr. David Norton

ได้ทำการศึกษาวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกาว่าควรพิจารณาตัวชี้วัดในมุมมองต่างๆสำคัญ 4 ประการ (เนตรพัฒนา ยาวีราช,2550) มีดังนี้

1. มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspective) ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเพิ่มขึ้นของรายได้ (Revenue Growth) และด้านการตลาดของต้นทุน (Cost Reduction) หรือการเพิ่มขึ้นของผลิตผล (Productivity Improvement) ซึ่งประกอบด้วยการใช้สินทรัพย์ให้เป็นประโยชน์มากขึ้นองค์การจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของรายได้ว่าองค์การมีแนวทางในการเพิ่มรายได้ได้อย่างไร

2. มุมมองด้านลูกค้า (Customer Perspective) ประกอบด้วยวัตถุประสงค์หลักสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ส่วนแบ่งทางการตลาด (Market Share) ตัวชี้วัดที่สำคัญคือส่วนแบ่งทางการตลาดเปรียบเทียบกับคู่แข่ง การรักษาลูกค้าเก่า (Customer Retention) เป็นการรักษาลูกค้าเดิมไว้ การเพิ่มขึ้นของลูกค้าใหม่ (Customer Acquisition) เป็นการวัดความสามารถในการแสวงหาลูกค้าใหม่ตัวชี้วัดที่สำคัญคือ จำนวนลูกค้าใหม่ที่เพิ่มขึ้นจากเดิม ความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) เป็นการวัดความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการขององค์การนั้น ตัวชี้วัดคือการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า หรือ จำนวนข้อร้องเรียนของลูกค้า เป็นต้น และกำไรต่อลูกค้า (Customer Profitability) ตัวชี้วัดที่สำคัญคือกำไรที่ได้รับต่อลูกค้า 1 ราย

3. มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Business Process Perspective) มุมมองนี้ให้ความสำคัญกับกระบวนการภายในองค์การจากแนวคิดด้านลูกโซ่แห่งคุณค่า (Value Chain) ของ Michael E.Porter ที่ระบุว่าองค์การประกอบด้วยกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุน กิจกรรมหลักคือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการแปรรูปวัตถุดิบออกมาเป็นสินค้า กิจกรรมสนับสนุนคือ กิจกรรมในการจัดหาซื้อเพื่อเข้ามาใช้ในกิจกรรมหลัก

4. มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective) เป็นมุมมองสุดท้ายภายใต้ Balanced Scorecard และเป็นมุมมองที่สำคัญมากเพราะเป็นมุมมองของการพัฒนาในอนาคต วัตถุประสงค์ของมุมมองด้านนี้ประกอบด้วย ด้านทรัพยากรมนุษย์ในองค์การได้แก่วัตถุประสงค์ในด้านทักษะ ความสามารถของพนักงานที่เพียงพอ (Skill) ด้านทัศนคติและความพึงพอใจของพนักงาน (Attitude and Employee Satisfaction) อัตราการลาออกของพนักงาน (Turnover) แนวความคิดในการตอบสนองขององค์การต่อสภาพความไม่แน่นอน

แนวความคิดนี้จะทำให้ความสนใจในการพิจารณาถึงความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมขององค์การซึ่งเป็นภาวะที่ผู้ตัดสินใจมีข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น โดยพิจารณาความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมจากปัจจัย 2 ประการ (วันชัย มีชาติ,2557) คือ

1. ปัจจัยด้านความเรียบง่ายหรือความสลับซับซ้อนของสภาพแวดล้อม เป็นมิติที่พิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อองค์การว่ามีมากหรือน้อย

2. ปัจจัยด้านความมีเสถียรภาพของสภาพแวดล้อม เป็นการพิจารณาถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่มีความคงที่หรือมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

จากมิติทั้ง 2 ประการข้างต้นจะสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การและแบ่งสภาพแวดล้อมขององค์การออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. สภาพแวดล้อมแบบเรียบง่ายและมั่นคง ได้แก่สภาพแวดล้อมที่มีปัจจัยต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องหรือมีอิทธิพลต่อองค์การน้อยและปัจจัยเหล่านั้นก็ไม่แตกต่างกันมากนัก การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมค่อนข้างคงที่ ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงหรือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ และสามารถคาดการณ์ได้

2. สภาพแวดล้อมแบบเรียบง่ายแต่ไม่มีเสถียรภาพ เป็นสภาพแวดล้อมที่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การไม่มากนัก และปัจจัยเหล่านี้มีความไม่แน่นอนสูง มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา องค์การไม่สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

3. สภาพแวดล้อมที่สลับซับซ้อนแต่คงที่ ได้แก่สภาพแวดล้อมที่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การมากมายและปัจจัยเหล่านั้นมีความแตกต่างกันสภาพแวดล้อมต่างๆมีความเปลี่ยนแปลงอย่างช้าและค่อยเป็นค่อยไปหรือองค์การสามารถคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นได้

4. สภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนและไม่เสถียรภาพ เป็นสภาพแวดล้อมขององค์การที่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อองค์การมากมายซึ่งแต่ละปัจจัยมีผลกระทบต่อองค์การมากมาย จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงพอสรุปนิยามความสำเร็จได้ว่า ความสำเร็จ หมายถึงความสามารถในการดำเนินธุรกิจให้บรรลุถึงเป้าหมาย หรือได้ผลเป็นที่พึงพอใจ เป็นงานที่มีคุณค่าและคุณภาพสูง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้มุ่งศึกษาตัวชี้วัดความสำเร็จ 4 ด้าน ตามแนวคิด Balanced scorecard และแนวคิดในการตอบสนองขององค์การต่อสภาพความไม่แน่นอน เพื่อเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างรอบด้านขององค์การ ว่าสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงพร หัซชะวณิชและบัญชา ชลาภิรมณ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง โครงสร้างขบวนการสหกรณ์ไทย พบว่า โดยทั่วไปความเข้มแข็งและประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์การสูงสุดของสหกรณ์ (Apex Cooperative Organization) เป็นมาตรฐานวัดความเจริญก้าวหน้าและการพึ่งตนเองของขบวนการสหกรณ์ในประเทศได้เป็นอย่างดี ควรจะต้องมีลักษณะเป็นสหกรณ์ที่แท้จริงและสามารถแสดงบทบาทเป็นผู้นำ รวมทั้ง

เป็นตัวแทนและเป็นปากเสียงของขบวนการสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น จะต้องทำหน้าที่ส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์ การให้คำแนะนำ ให้การศึกษาอบรม และการติดต่อสัมพันธ์กับรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงาน หรือองค์การที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

อูรพร เกยวิจิตร (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคเหนือตอนบน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านการเงิน และเพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตร ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจะครอบคลุมสหกรณ์การเกษตรทั่วไปทั้ง 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งประกอบไปด้วยสหกรณ์การเกษตรทั่วไป 105 สหกรณ์ ในเขตภาคเหนือตอนบน สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบไปด้วยข้อมูลปฐมภูมิ คือ แบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยมีอัตราส่วนในการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 72.22 ของสหกรณ์ตัวอย่าง ส่วนข้อมูลทุติยภูมิได้จากรายงานประจำปีของสหกรณ์การเกษตรตัวอย่างในปี พ.ศ. 2538-2542 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนทางการเงินและเทคนิคการวิเคราะห์อิทธิพล(Path analysis) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ LISREL เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตร จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตร พบว่า แบบจำลองลดรูปเหลือเพียงตัวแปรแฝงที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตรสองตัวแปรคือ ตัวแปรแฝงภายนอกด้านการเงิน และตัวแปรแฝงภายนอกด้านความพึงพอใจของสมาชิก ซึ่งความพึงพอใจของสมาชิกมีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์มากกว่าปัจจัยด้านการเงิน ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ประสบผลสำเร็จจึงควรเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับสมาชิกเป็นอันดับแรก รองลงมาคือสร้างความเข้มแข็งทางการเงิน นอกจากนี้การศึกษาของผู้จัดการมีผลโดยตรงต่ออัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายและควรได้รับการสนใจในเชิงนโยบายเช่นเดียวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จทางการเงิน

คมสันต์ บุญโต (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่าในด้านการตลาดต้องมีสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดที่ดี มีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ในด้านการจัดการต้องมีการควบคุมคุณภาพมีการจัดการด้านกำลังแรงงาน ในด้านการผลิตต้องมีการวางแผนการผลิต มีทักษะการบริหารกระบวนการผลิตที่ดี ในด้านการเงินต้องมีความรู้ในการวิเคราะห์ยอดขายและค่าใช้จ่ายรวมทั้งการประมาณงบกำไรขาดทุนด้วย ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเหล่านี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด ในอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอน และวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

นายทศพล เจริญสุกใส ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด และสมาชิกสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด ผู้วิจัยได้ประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด โดยให้มหาวิทยาลัยออกหนังสือเพื่อขอเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้สัมภาษณ์ขออนุญาตบันทึกเสียงถ้าได้รับอนุญาตก็ทำการสัมภาษณ์โดยใช้การบันทึกเสียงเป็นเครื่องมือด้วย

2.2 การใช้ข้อมูลจากเอกสารเพิ่มเติมได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ บทความ รวมไปถึงข้อมูลทางเว็บไซต์ที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ตเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบหรือสร้างแบบสัมภาษณ์เจาะลึกรวมทั้งเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนประกอบในกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลในการวิจัยในส่วนต่อไปนี้ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยคือผู้ที่มีหน้าที่หลักในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากที่สุด เพื่อนำรายละเอียดที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ ผู้วิจัยมีการเตรียมแนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึกที่เกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จและหลักการการดำเนินการของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด อ้างอิงด้วยแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานในองค์การ อ้างอิงด้วยแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานในองค์การ คือ แบบจำลอง แนวคิดของ Balanced scorecard โดยใช้คำถามปลายเปิด รวมไปถึงการเข้าร่วมสังเกตในการดำเนินงานสหกรณ์ และพูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.2 เครื่องบันทึกเสียงใช้สำหรับบันทึกเสียงเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยตรง เพื่อเก็บรายละเอียดจากนั้นจึงนำมาถอดความอีกครั้ง โดยที่ผู้วิจัยต้องขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนทำการบันทึกเสียง

3.3 เครื่องบันทึกภาพ และสมุดจดบันทึกใช้สำหรับบันทึกข้อมูลหรือเหตุการณ์ที่ไม่สามารถบันทึกไว้ได้ด้วยเครื่องบันทึกเสียงและใช้ในการจดบันทึกในระหว่างการพูดคุยซักถามข้อมูลในการวิจัยเพื่อนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร จะมีการใช้การตีความและสร้างข้อสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ตามขั้นตอนดังนี้ 1) ถอดเทปจากการสัมภาษณ์ 2) การพิมพ์บทสัมภาษณ์ 3) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลในการสัมภาษณ์ และเอกสารอื่น ๆ เช่น วิจัยที่เกี่ยวข้องหรือทฤษฎีความสำเร็จขององค์กร จะนำมาเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ โดยจะวิเคราะห์ผลการศึกษา สรุป และอภิปรายผลด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด และรูปแบบการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้ข้อสรุปเชิงทฤษฎีของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspective)

เนื่องจากสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาครเป็นสหกรณ์ที่สามารถปลูก จำหน่าย และส่งออกเองทั้งในประเทศและนอกประเทศได้มากที่สุดในประเทศไทย นอกจากนี้สหกรณ์มีลูกค้าที่ทำกาส่งออกกล้วยไม้ไทยอยู่ 4 กลุ่มใหญ่ๆที่เป็นลูกค้าตั้งแต่แรกเริ่มแล้วยังมีการหาตลาดใหม่โดยไปเจาะตลาดที่ปักกิ่ง ประเทศจีน ทำให้ได้ลูกค้าชาวจีนเพิ่มขึ้น มุมมองทางการเงินของทางสหกรณ์กล้วยไม้ไทย จำกัด นั้นมีสภาพทางการเงินที่ค่อนข้างคล่องตัวเนื่องจากการหาตลาดใหม่อยู่ตลอดเวลา คือมีกำไรจากการส่งออกกล้วยไม้

2. มุมมองด้านลูกค้า (Customer Perspective)

ในด้านมุมมองของลูกค้านี้ทางสหกรณ์มีการดูแลลูกค้าเก่าที่เคยส่งออกกล้วยไม้เป็นอย่างดี โดยมีการรักษามาตรฐานในการส่งออกกล้วยไม้ให้มีคุณภาพเหมือนเดิม เพราะหากคุณภาพตกต่ำนอกจากจะเสียลูกค้าเก่าแล้วยังทำให้ไม่มีลูกค้าใหม่เข้ามาสั่งกล้วยไม้กับทางสหกรณ์ทำให้หาลูกใหม่ได้ยากลำบากกว่าเดิม นอกจากดูแลเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าแล้วเราต้องดูแลเกี่ยวกับความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อกล้วยไม้เพราะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญ ซึ่งทางสหกรณ์จะใช้วิธีการส่ง E-mail หรือ โทรศัพท์สอบถามลูกค้าเกี่ยวกับกล้วยไม้ที่ได้รับว่ามีปัญหาหรือข้อผิดพลาดอะไรเกิดขึ้นหรือป่าว ถ้าเป็นความผิดพลาดของทางสหกรณ์เรายินดีที่จะรับผิดชอบ

3. มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Business Process Perspective)

ในด้านมุมมองด้านกระบวนการภายใน ของสหกรณ์ได้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิก เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ และได้รับความเชื่อมั่นจากสมาชิกและสังคมการบริหารจัดการงานจะคำนึงถึงสมาชิกเป็นหลัก มีความโปร่งใสยึดหลักธรรมาภิบาลและเป็นไปตามประชาธิปไตยของคณะกรรมการในการทำงาน มีการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม ระหว่างเจ้าหน้าที่กับสมาชิก เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นต่างๆ มีการบริหารทุนที่เอื้อต่อความมั่นคง

4. มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective)

สหกรณ์มีเจ้าหน้าที่ 3 คน มีคณะกรรมการ 15 คน มีผู้ตรวจสอบกิจการ 3 คน และมีสมาชิก 1,000 คน จะมุ่งเน้นการบริการกับสมาชิกเป็นสำคัญ มีความซื่อสัตย์ อภัยต่อดีเยี่ยมเยี่ยมใจ ใส่ใจ พูดยาสนทนาแบบเป็นกันเอง สร้างความพึงพอใจกับสมาชิกให้มากที่สุด มีการให้ความรู้กับสมาชิกในเรื่องของวิธีการที่จะนำเงินมาฝากหรือกู้เงิน รวมถึงระเบียบข้อบังคับในการเป็นสมาชิก ซึ่งทำให้สมาชิกมีความเข้าใจ ให้เกิดความกระจำงไม่เกิดข้อสงสัยในภายหลัง ทำให้สมาชิกเกิดความเชื่อมั่นกับสหกรณ์ ปัญหาที่ทางสหกรณ์ยังขาดอยู่ คือ บุคลากรที่มีความสามารถในด้านต่างๆ เช่น ด้านการตลาด แต่ในอนาคตทางสหกรณ์ยังคงหาเจ้าหน้าที่ ที่มีความสามารถเฉพาะด้าน มาร่วมกันทำงานอย่างแน่นอน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด สามารถอภิปรายผลของงานวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทยประสบความสำเร็จได้นั้น ส่วนใหญ่แล้วได้มาจากสมาชิกสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด ที่ให้ความร่วมมือร่วมแรงในการดำเนินงานของทางสหกรณ์อีกทั้งส่วนหนึ่งมาจากคณะบริหารงานภายในสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด ที่ช่วยกันบริหารให้สหกรณ์นั้น ไม่ขาดทุนและมีผลกำไรทุกปี จึงทำให้คุณภาพชีวิตของสมาชิกทุกคนดีขึ้นจากเดิมเป็นอย่างมาก โดยทางสหกรณ์ได้เข้าไปดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกจากเมื่อก่อนผลผลิตของสมาชิกบางรายตกต่ำทางสหกรณ์ก็ได้เข้าไปช่วยเหลือโดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตการดูแลรักษากล้วยไม้ ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด นั้นมาจากสมาชิกและคณะผู้บริหาร

ของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Balanced scorecard ในเรื่องของการมองด้านกระบวนการภายใน

บรรณานุกรม

- คมสันต์ บุญโต. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในจังหวัดสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยยศ สันติวงษ์. (2549). องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงพร หัชชะวณิช. (2554). โครงสร้างขบวนการสหกรณ์ไทย : วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีที่ 31 ฉบับที่ 2.
- นฤฤทธิ์ เจริญกิจประเสริฐ. (2550). กล้วยไม้ไทย: มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ ปีที่ 2 ครั้งที่ 3.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). การจัดการสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- อุกฤษ อาชาวุฒพงษ์. (2553). บัณฑิตวิทยาลัยการจัดการและนวัตกรรม : สาขาการจัดการ โลกีสติกส์.